

พฤติกรรมของต้นทุน

อ.ฐานันดร ปรีดากัญญารัตน์¹

การจำแนกต้นทุนสามารถจัดประเภทได้ในหลายลักษณะ ในแต่ละลักษณะก็เพื่อใช้ต้นทุนเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหาร ซึ่งการจำแนกต้นทุนที่คุ้นเคยกันก็คือการจัดประเภทต้นทุนตามพฤติกรรมของต้นทุน เป็น ต้นทุนคงที่ และต้นทุนผันแปร แล้วต้นทุนมีพฤติกรรมอย่างไร จะใช้ตัดสินใจได้อย่างไร ทำไมต้องเข้าใจพฤติกรรมของต้นทุน เป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการหลาย ๆ คนสงสัยและยังไม่เข้าใจ หากเรามีการจดบันทึกรายการเกี่ยวกับต้นทุนอย่างละเอียด จะพบว่า การเคลื่อนไหวหรือการเปลี่ยนแปลงของตัวเลขในงบการเงิน มีลักษณะที่แตกต่างกันในแต่ละรายการ ซึ่งการเคลื่อนไหวของตัวเลขนั่นเองที่เราเรียกกันว่า พฤติกรรมของต้นทุน

ต้นทุนคงที่ หมายถึง ต้นทุนที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในแต่ละระดับการผลิต ไม่ว่าจะมีการผลิตมากหรือผลิตน้อย ก็ยังคงต้องเสียค่าใช้จ่ายเช่นเดียวกัน พฤติกรรมของต้นทุนประเภทนี้ จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก เช่น ค่าเสื่อมราคา ค่าเช่าเงินเดือนพนักงาน ค่าเบี้ยประกัน เป็นต้น ลักษณะพฤติกรรมประเภทนี้ เมื่อนำมารวมคิดต้นทุนของสินค้า โดยนำจำนวนของสินค้าที่ผลิตมาหาร เพื่อคิดต้นทุนต่อหน่วย จะพบได้ว่าหากมีการผลิตสินค้าจำนวนมาก จะทำให้ต้นทุนต่อหน่วยน้อยลง แต่หากผลิตสินค้าจำนวนจำนวนน้อย ต้นทุนสินค้าต่อหน่วยก็จะสูงขึ้นด้วย

ต้นทุนผันแปร หมายถึง ต้นทุนที่มีพฤติกรรมเคลื่อนไหวตามจำนวนการผลิต ซึ่งหากมีการผลิตมากก็จะเสียต้นทุนประเภทนี้มาก และหากมีการผลิตน้อยก็จะเสียต้นทุนประเภทนี้น้อยเช่นกัน เช่น วัตถุดิบที่ใช้ ค่าแรงงานที่คิดเป็นรายชิ้น ค่าไฟฟ้าในการเดินเครื่องจักร ค่าพลังงานสิ้นเปลือง เป็นต้น ต้นทุนประเภทนี้มักเป็นต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับตัวสินค้าโดยตรง จึงมักสามารถประมาณต้นทุนต่อหน่วยที่ชัดเจนได้ ทำให้ต้นทุนต่อหน่วยของสินค้าไม่มีผลต่อจำนวนการผลิตแต่อย่างใด การบริหารการผลิตเพื่อลดต้นทุนผันแปรจึงเป็นวิธีการเดียวที่จะลดต้นทุนผันแปรต่อหน่วยลงได้

¹ http://www2.feu.ac.th/acad/ac/articles_detail.php?id=118

	ต้นทุนรวม	ต้นทุนต่อหน่วย
ต้นทุนคงที่	เท่ากันทุกระดับการผลิต	ผลิตมากต้นทุนต่ำ ผลิตน้อย ต้นทุนสูง
ต้นทุนผันแปร	ผลิตมากเสียมาก ผลิตน้อยเสีย น้อย	เท่ากันทุกระดับการผลิต

ตารางสรุปพฤติกรรมของต้นทุนที่มีผลต่อต้นทุนรวมและต้นทุนต่อหน่วยสินค้า

จะเห็นได้ว่าการทำความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของต้นทุนสามารถช่วยในการบริหารจัดการเกี่ยวกับต้นทุนและสามารถใช้ในการวางแผนการทำกำไรในการตั้งราคาขายสินค้าที่เหมาะสม เพราะต้นทุนที่มีพฤติกรรมต่างกัน การบริหารจัดการต้นทุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรก็จะใช้วิธีการที่แตกต่างกันด้วยเช่นกัน

 [งานวิจัย/บทความที่เกี่ยวข้อง](#)